

كتاب

للتقط لسانك

دایرة المعارف مصوّر

دایرۀ المعارف مصور
مسيحيت

مدیر محتوائي: آن ماري بي. بار

متelman: دکتر حبيب بشير بور، مقصومه انصاری

ویراستار محتوائي: دarioش دل آرا

مدیر هنري: سلامان رئيس عبدالله

صفحه آرایي: سمانه سادات سيدبرقى

ناشر: سایان

چاپ: صبا

صحافي: رزوف

نوبت چاپ: چهارم: ۱۴۰۲

شمارگان: ۱۰۰۰

عنوان و نام پذیدآور: دایرۀ المعارف مصور مسيحيت

مشاوري: آن ماري بي، بار؛ ویراستار: مونيكا برتون ... (و ديگران)

متسلم: حبيب بشير بور، مقصومه انصاری.

مشخصات نشر: تهران: شر سایان، ۱۴۰۰

مشخصات ظاهري: ۴۸ ص: مصور (رنگي)، جدول (رنگي)، سودار (رنگي)، ۲۲: ۲۹×۲۹ س.م.

شابك: ۴-۷-۶۰۰-۹۵۰۳-۷۸۷-۶۰۰

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

يادداشت: عنوان اصلی: Christianity

موضوع: مسيحيت. تاريخ

موضوع: مسيحيت

شناسه‌ي افزوده: بار آن ماري بي

Bahr, Ann Marie B:

شناسه‌ي افزوده: برتون، مونيكا، ویراستار

Bertton, Monica:

شناسه‌ي افزوده: بشير بور، حبيب، مترجم

شناسه‌ي افزوده: انصاری، مقصومه، ۱۳۴۴، مترجم

شناسه‌ي افزوده: دل آرا، داريوش، ۱۳۵۵، ویراستار

رده‌بندی کنگره: BR145/۱۲ ۱۳۹۴

رده‌بندی دیوی: ۲۷-

شماره‌ي کتابشناسي ملي: ۴۰۶-۱۲۶

راهنمای خرید کتاب دایرۀ المعارف مصور

مسيحيت

تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، بن بست فاتحی داریان، پلاک ۶، واحد دو

تلفن: ۰۹۸۸۵-۶۶۴-۶۶۹۷۷۸۲۵

فروش اينترنتي: www.Cyanpub.ir

ارسال: تهران: ۰۹۵۵۸-۶۶۴-۶۶۹۷۷۸۲۵

آدرس مراکز فروش اين کتاب در شهرستانها: ۰۹۵۵۸-۶۶۴-۶۶۹۷۷۸۲۵

آدرس مراکز فروش اين کتاب در شهرستانها: ۰۹۵۵۸-۶۶۹۷۷۸۲۵

آدرس مراکز فروش اين کتاب در شهرستانها: ۰۹۵۵۸-۶۶۹۷۷۸۲۵

© حق چاپ برای انتشارات سایان محفوظ است.

• هرگونه اقتباس و استفاده از تصاویر و محتواي اين اثر منوط به کسب اجازه‌ي کتب از ناشر است.

فهرست

مقدمه • دنیای مسیحیت

- 1 دنیای مسیحیت
- 2 کتاب مقدس مسیحی
- 4 مسیحیان شرق و ارتدوکس
- 6 مسیحیان کاتولیک
- 7 مسیحیان پرتوستان
- 8 جنبش‌های غیرفرقه‌ای

۱۲

- ۱۴ شمال آفریقا
- ۱۸ اتیوبی و اریتره
- ۲۰ روم، اسپانیا، گل و بریتانیا
- ۲۲ ایران و هندوستان
- ۲۴ ارمنستان و گرجستان
- ۲۶ گوت‌ها و فرانک‌ها

مصر

- ۳۷ ایرلند
- ۳۹ شهدا
- ۴۱ عزلت‌گزینان و بی‌همسران
- ۴۳ مقامات رسمی کلیسا
- ۴۵ امپراتوری روم پیش از کنستانتین
- ۴۷ پیدایش مقام پاتریارک
- ۴۹ اسقف روم
- ۵۱ پاتریارک و امپراتور
- ۵۳ معماری کلیسا
- ۵۵ آیین‌های عبادی
- ۵۷ تقدیم مسیحی

۲۸

- ۳۰
- ۳۲
- ۳۴
- ۳۵
- ۳۶
- ۳۸
- ۴۰
- ۴۲
- ۴۴
- ۴۶
- ۴۸
- ۵۰
- ۵۲
- ۵۴
- ۵۶
- ۵۸
- ۶۰
- ۶۲
- ۶۴
- ۶۶
- ۶۸
- ۶۹

از آغاز تا سال ۵۰۰ میلادی

- عیسیٰ ناصری
- دین در زمانه‌ی عیسیٰ
- سیاست
- جامعه
- عیسیٰ به مثابه معلم
- عیسیٰ به مثابه شفاده‌نده
- عیسیٰ و زنان
- عیسیٰ و غیریهودیان
- مرگ عیسیٰ
- رستاخیز عیسیٰ
- عهد جدید
- اناجیل
- نامه‌های پولس
- شکل گیری کتب مقدس معیار
- شوراهای و اعتقادنامه‌ها
- بحث تثییت مقدس
- راز یکتای مسیح
- اعتقادنامه‌های کهن
- اختلافات ادامه می‌یابد
- مسیحیان نخستین
- اورشلیم
- آسیای صغیر و یونان

تهاجم‌ها، ۵۰۱ تا ۱۰۰۰ میلادی

۱۰۴

۱۰۶

۱۰۸

۱۰۹

۱۱۰

۱۱۲

۱۱۴

۱۱۶

۱۱۸

۱۲۰

۱۲۲

کلیساي غرب

افزایش نفوذ نظام پایی

قدیس گرگوری کبیر

رهبانیت ایرلندی

بندیکت نرسیانی و قانونش

قدرت راهبه‌های بزرگ

اماموریت‌های تبلیغی در شمال اروپا

امپراتوری مقدس روم

بیزانس

دوران حکومت ژوستینین

۱۸۰	آکویناس علیه آگوستین	باصوفیه
۱۸۲	رنج و تواضع مسیح	ناهیت خدا
۱۸۶	فرقه‌های جدید رهبانی	نیایش و آئین‌های عبادی
۱۸۸	زنان و مردان دین دار غیرکلیسا	هبانیت شرقی
۱۹۰	فرانسیسی‌ها	کوه مقدس
۱۹۲	دشمنان کلیسا	کشورگشایی مسلمانان
۱۹۴	ولیام اهل آكام	سطوریان در دوران حکومت عباسیان
۱۹۶	جان ویکلیف	سیاست در اسپانیای اسلامی
۱۹۸	مارسیلیوس اهل پادوا	سیاست در مغرب
۲۰۰	فرقه‌های مذهبی زنان	نصر در دوران حکومت فاطمیان
۲۰۲	اولین صداحهای زنانه	سیاست در چین
۲۰۴	بگینی‌ها	اموریت‌های تبلیغی سلطوریان
۲۰۶	عارفان	
۲۰۸	امپراتوری روم شرقی	
۲۱۰	فتح قسطنطینیه	
۲۱۲	بازیس گیری قسطنطینیه	
۲۱۴	الملات عرفانی: هسیکاسم	
۲۱۶	سقوط قسطنطینیه	
۲۱۸	پیدایش کلیسا و رسالت	
۲۲۰	اموریت‌های تبلیغی در سرزمین مغولان	
۲۲۲	تسخیر دوباره شبه‌جزیره ایران	
۱۲۴		
۱۲۶		
۱۲۸		
۱۳۰		
۱۳۲		
۱۳۴		
۱۳۶		
۱۳۸		
۱۴۰		
۱۴۲		
۱۴۳		
۱۴۴		
۱۴۵		
۱۴۶		
۱۴۷		
۱۵۰		
۱۵۲		
۱۵۴		
۱۵۶		
۱۵۸		
۱۶۰		
۱۶۲		
۱۶۴		
۱۶۶		
۱۶۸		
۱۷۰		
۱۷۲		
۱۷۴		
۱۷۶		
۱۷۸		

نهضت اصلاح دین، ۱۵۰۱ تا ۱۶۰۰ میلادی

۲۲۴	نهضت اصلاح دین، ۱۵۰۱ تا ۱۶۰۰ میلادی
۲۲۶	سدۀی جدید
۲۲۸	اروپای آشوبزده
۲۳۰	رنسانس
۲۳۲	نهضت اصلاح دین
۲۳۴	جنبش اصلاح دین
۲۳۶	جنبش اصلاح دین و بنیادگرایان
۲۳۸	سنّت تجدیدنظر طلبی
۲۴۰	جنبش اصلاح دین در انگلستان

۱۵۰	ندرت و نیایش، ۱۰۰۱ تا ۱۵۰۰ میلادی
۱۵۲	کلیسا‌ی غربی
۱۵۴	کلیسا‌های جامع
۱۵۶	بین‌های مقدس (شعائر دینی)
۱۵۸	زندگی در سایه‌ی کلیسا در قرون وسطا
۱۶۰	ندیسان و مریم مقدس
۱۶۲	سفرهای زیارتی
۱۶۴	ظهور و افول قدرت نظام پاپی
۱۶۶	ندرت غیردینی در برابر قدرت دینی
۱۶۸	پاپ گرگوری هفتم
۱۷۰	کمال نظریه‌ی قدرت پاپ
۱۷۲	قول نظام پاپی
۱۷۴	جنگ‌های صلیبی
۱۷۶	دانشگاه
۱۷۸	وحدت علوم

۳۰۴	انقلاب، ۱۷۰۱ تا ۱۸۰۰ میلادی
۳۶	انحلال مقام پاتریارکی به دست پتر کبیر
۳۰۸	عصر روشنگری در اروپای غربی
۳۱۰	بیداری بزرگ
۳۱۲	جنگ‌های استقلال آمریکا
۳۱۴	زندگی قانونمند در آمریکا
۳۱۸	انقلاب فرانسه
۳۲۰	متدیسم
۳۲۲	پیدایش مسیحیت در کره
۳۲۴	هیئت‌های تبلیغی کالیفرنیا
۳۲۶	پیدایش کلیسای انگلستان در استرالیا
۳۲۸	هیئت‌های تبلیغی پروتستان در هندوستان
۳۳۰	مورا اروپایی‌ها
۳۳۲	انجمان‌های تبلیغی
۳۳۴	مسیحیت ارتودوکس در آلاسکا

۳۳۶	هیئت‌های تبلیغی جهانی، ۱۸۰۱ تا ۱۹۰۰ میلادی
۳۳۸	هیئت‌های تبلیغی در آفریقا
۳۴۰	هیئت‌های تبلیغی پروتستان در چین
۳۴۲	آزار و اذیت‌های دینی در کره
۳۴۴	ورود مسیحیت پروتستان به ژاپن
۳۴۶	هیئت‌های تبلیغی پروتستان در هند
۳۴۸	هیئت‌های تبلیغی در برمه و تایلند
۳۵۰	هیئت‌های تبلیغی در امپراتوری عثمانی

۲۴۲	کتاب مقدس به زبان‌های بومی
۲۴۴	سرودهای مذهبی دوره‌ی اصلاحات
۲۴۶	اصلاحات کاتولیکی
۲۴۸	تفتیش عقاید
۲۵۰	کاپوچین‌ها و یسویان
۲۵۲	اندیشه‌های دینی زنان
۲۵۴	مسیحیت در آن سوی اروپای غربی
۲۵۶	هیئت‌های تبلیغی اسپانیایی
۲۶۰	هیئت‌های تبلیغی پرتغالی
۲۶۲	مسیحیان تومانی هندوستان
۲۶۴	مسیحیان در دوران حکومت عثمانی
۲۶۸	مقام پاتریارکی ارتودوکس مسکو

۲۷۰	دنیاهای جدید، ۱۶۰۱ تا ۱۷۰۰ میلادی
۲۷۲	انقلاب علمی
۲۷۸	باپتیست‌ها در انگلستان و آمریکا
۲۸۰	نظام کلیساهای مستقل
۲۸۲	پیورینهای آمریکایی و انگلیسی
۲۸۴	نیو فرانس (کانادا)
۲۸۶	مستعمرهنشین‌های انگلیسی در آمریکای شمالی
۲۸۸	جنش زهدباری
۲۹۰	سیر و سلوک زائر
۲۹۲	موعده
۲۹۴	توسعه‌ی مسیحیت در اسپانیای جدید
۲۹۶	توسعه‌ی مسیحیت در آسیا
۳۰۰	مسیحیت و بومیان آمریکا
۳۰۲	آفریقایی‌ها در آمریکا

۹

نگاه به گذشته و دورنمای آینده

- ۴۱۸ مسیحیت و دیگر ادیان
- ۴۲۰ بومیان مسیحی
- ۴۲۴ مسیحیت وزنان
- ۴۲۸ وقایع مهم در تاریخ مسیحیت

۴۳۲
۴۳۵

واژه‌نامه
تاریخها

- ۳۵۲ برروستان گرانی در آمریکای لاتین
- ۳۵۴ فیئت‌های تبلیغی در اندونزی
- ۳۵۶ فیئت‌های تبلیغی برای یهودیان
- ۳۵۸ نجمان‌های کتاب مقدس
- ۳۶۰ ننان مبلغ
- ۳۶۲ نیوزیلند مسیحیت را می‌پذیرد
- ۳۶۴ مسیحیت در جزایر اقیانوس آرام
- ۳۶۸ پیشرفت‌های اروپای غربی
- ۳۷۰ نزاع دینی در کانادا
- ۳۷۲ مسیحیت در ابیالات متحده
- ۳۷۴ جدید حیات مسیحیت ارتدوکس در روسیه
- ۳۷۶ روش فکران مسیحی در روسیه
- ۳۷۸ گسترش مسیحیت در آمریکای لاتین
- ۳۸۰ پیدایش مذهب کاتولیک در استرالیا

۴۸۲ تحاد و تغییر دین، ۱۹۰۱ نامروز

- ۳۸۴ کنفرانس تبلیغی ادبینبرو
- ۳۸۶ شورای دوم واتیکان
- ۳۸۸ بسط جهانی ایمان تجدید حیات بافته
- ۳۹۰ چالش‌های اروپای غربی
- ۳۹۲ تغییرات چشمگیر در ابیالات متحده
- ۳۹۴ کلیسا‌ی متحد کانادا
- ۳۹۶ مسیحیت در استرالیا
- ۳۹۸ مسیحیت در نیوزیلند
- ۴۰۰ کلیسا‌های جزایر اقیانوس آرام
- ۴۰۲ همایش کلیسا‌های جزایر اقیانوس آرام
- ۴۰۴ توسعه‌ی مسیحیت در آمریکای لاتین
- ۴۰۶ رونق مسیحیت در آفریقا
- ۴۱۰ جهان ارتدوکس
- ۴۱۲ کلیسا‌ی مسیحی چین
- ۴۱۴ مسیحیت در کره
- ۴۱۶ آسیای جنوب شرقی در عصر پسااستعمار

دنیا مسیحیت

همچنین با آرمان‌ها و ناکامی‌های مسیحیان روبرو می‌شود. این کتاب، حکایت زندگی مردم معمولی و نهادهای انسانی است و عشق و قدرت دنیا مسیحیت را بیان می‌کند؛ همان نیروی عشقی که مسیحیان معتقدند در وجود عیسی مسیح با آن مواجه می‌شوند.

﴿واز الٰه﴾

مسیحیت از وجود اقدس پروردگار تصوری منحصر به فرد دارد: او با وجود این که خدایی متعال است، خدایی شخصی نیز هست و طی تاریخ، خود و نیت خود را بر نوع بشر آشکار ساخته است و یهودیان و مسلمانان نیز همچون مسیحیان در ایمان به این خدا مشترک‌اند. اما تفاوت بزرگ و شاخص همه‌ی مسیحیان سراسر دنیا با مسلمانان و یهودیان درخصوص این باور، این است که این خدای یگانه حقیقی، اتحادی ابدی است از سه شخص پدر و پسر و روح القدس. این باور را «تثیت مقدس» می‌نامند. در نتیجه‌ای این اعتقاد، خداوند یک وجود دارد و نه سه وجود، اما هر سه شخص در تشکیل یک ذات‌الهی سهیم‌اند. هر شخصی به صورت متقابل در دو شخص دیگر ساکن است. آن‌ها با هم در تراحم نیستند، بلکه با عشقی کامل به هم وابسته‌اند. تثیت به عنوان «اجتماعی» از اشخاص که در وضعیتی برابر و ازلی قرار دارند، الکوئی غایی از فردیتی حقیقی است که افراد برآزادی، به انسان، عشق و حرکت و عمل را نشان می‌دهند و همیشه با کائنات در ارتباط است.

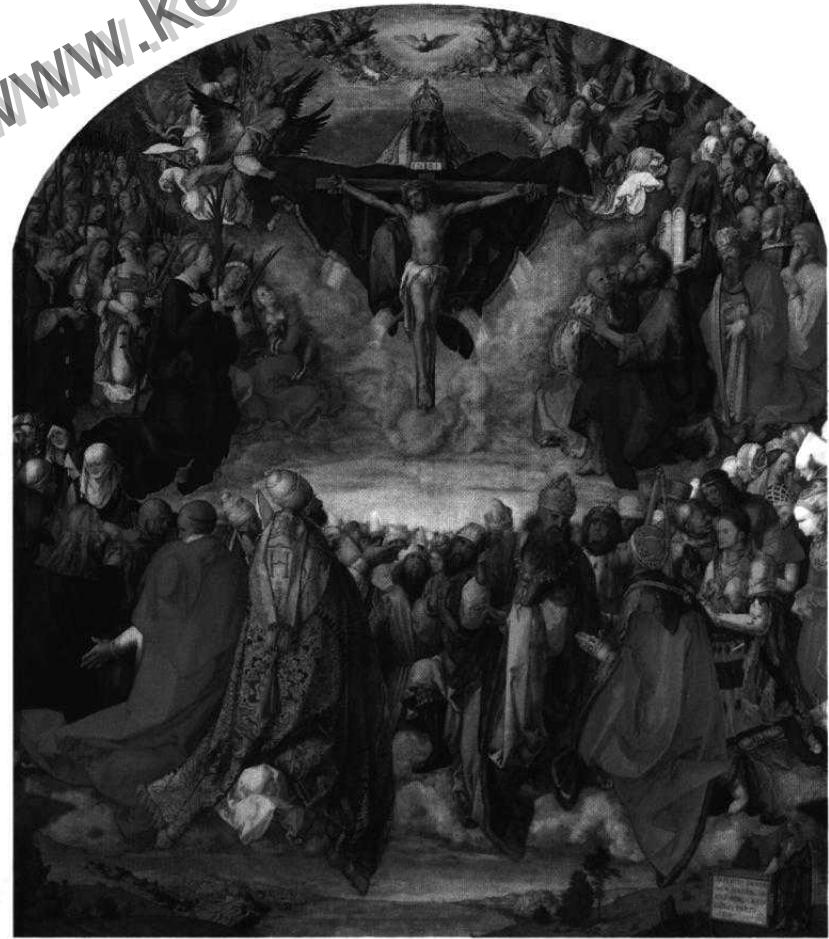
در کتاب مقدس عبری و عهد جدید هم اشاره شده که از نظر مسیحیان، این خدای سه‌گانه خود را در آفرینش و سراسر ادوار تاریخ بشر شناسانده است. او خالق و حافظ جهان طبیعی و حوزه‌های معنوی و مادی است. بر طبق متون مقدس، خداوند در ابتدا خود را بر یهودیان آشکار کرد و ارتباطی شخصی با آن‌ها برقرار ساخت و سپس از طریق آنان و شخص مسیح که مدت‌ها چشم به راهش بودند، این ارتباط با باقی دنیا برقرار شد. از نظر مسیحیان، این مسیح کسی غیر از عیسی یا خدای پسر نیست. عیسی همان سنگ بنای ایمان مسیحی و همان طرح خداوند برای نجات بشر است.

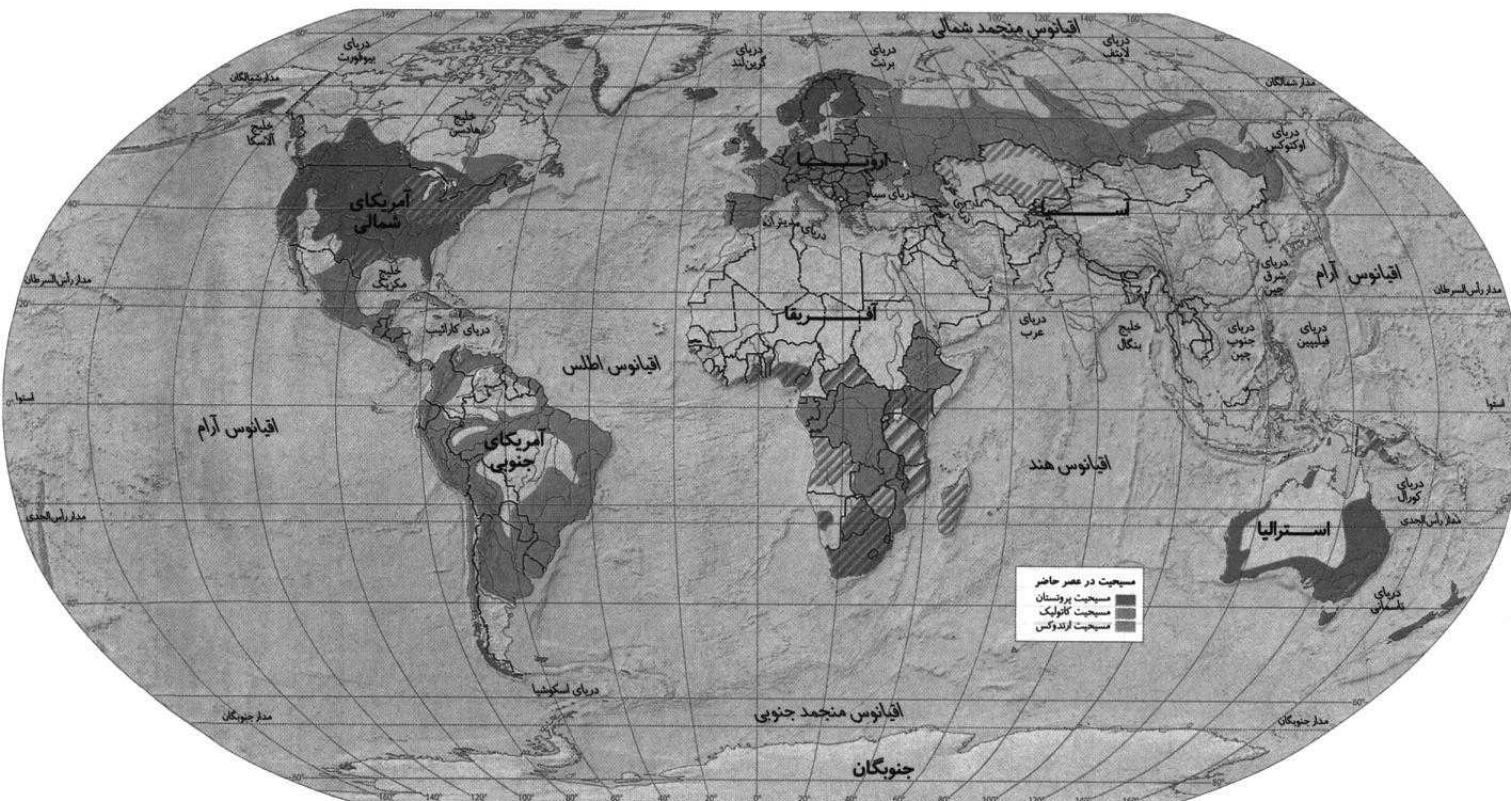
﴿در آغاز: آفرینش﴾

مسیحیت درباره‌ی آفرینش، به *Ex nihilo* معتقد است، یعنی «خلق از عدم». به‌تعبیری، هیچ ماده‌ای از پیش وجود نداشت تا خداوند آن را در آفرینش به کار گیرد. حتی از این هم فراتر، آفرینش که کاملاً وابسته به خداوند است، عمل ایثارگرانه‌ی او در پی اراده‌ی آزاد و عشق ایجاد است. آفرینش، نتیجه‌ی امری ماشینی یا تصادفی نیست. آموزه‌ی مسیحیت در باب آفرینش تسلسل زمانی ندارد، یعنی چنین نیست که برای آفرینش این دنیا مادی مبدأ و نقطه‌ی آغازی قائل شود، بلکه بر تأیید و تصدیق خاستگاه این دنیا مخلوق و وابستگی آن به خداوند

این کتاب داستان مسیحیت، بزرگ‌ترین دین دنیا را با تصاویری چشمگیر و نثری جذاب روایت می‌کند. راویان این داستان که در نقاط مختلف دنیا زندگی می‌کنند، چشم‌اندازی جهانی و واقعی از تاریخ دوهزارالله‌ی مسیحیت ارائه می‌دهند. در آغاز، این بشارت در اورشلیم طنین انداز شد که عیسای ناصری یا مسیح، رستگاری آورده است. این خبر شهر به شهر و کشور به کشور و قاره به قاره پخش شد تا به زمان حال رسید. در نتیجه از هر سه نفر، یکی خود را مسیحی می‌داند و مسیحیان در تمام کشورهای دنیا زندگی می‌کنند. همه‌ی مسیحیان به اصول ایمانی مشترکی معتقد‌اند. با این حال، مسیحیت از متنوع‌ترین ادیان دنیا از حیث شیوه‌ی عمل و سبک عبادت و نمودهای فرهنگی است. شمای خواننده همان گونه که از این صفحات لذت می‌برید، با این اختلافات و تنوع‌ها آشنا و از نزاع‌های سیاسی و الهیاتی درون فرق مختلف مسیحیت و کشمکش‌های میان مسیحیان و غیر مسیحیان مطلع خواهید شد. با مدهان و زنان مشهور یا فراموش‌شده‌ای آشنا می‌شوید که در دوره‌ی حیات شن، این داستان را آن‌طور که هست ساخته‌اند.

▼ در این نقاشی تزئینی محراب اثر آلبرشت دورر^۱، نقاش آلمانی که به صورت تک‌پرده‌ای در ۱۵۱۱ انجام شده، آنیا، پادشاهان، شهدا، روحانیون و مردم عادی را می‌بینید که به تثیت مقدس احترام می‌گذارند. در این جا روح القدس همانند کبوتر تصویر شده است.

است که آفریش را به همان صورت خدآفریدهی خود بازگرداند.
از نظر الهیاتی، این بازگشت «تقدیس» و «رسنگاری» است.)

پ. میسانچ: گناه، شر و مبادله
ویژگی کلیدی مسترک انسان با خداوند، داشتن اراده‌ی آزاد یا اختیار است. منظور از اراده و اختیار، همان طرفیت زندگی کردن و تصمیم‌گیری آزادانه فارغ از نابرای فشار برخونی است که در نهایت به هبوط انسان انجامید. در این جاتاناقضی وجود دارد: این «خطر» را که خداوند آزادانه در خلقت انسان پذیرفت، این احتمال را هم شامل می‌شود که انسان گرینش‌های اشتباه داشته باشد. ولی خداوند این آزادی را از فرط عشق واقعی اعطای کرد! بر اساس تعالیم مسیحیت، انسان نه ذاتاً شور است و نه منشاً شر. حدوث شر مانند طبعانی مضاعف آشکار می‌شود، یعنی در نتیجه‌ی این اراده‌ی آزاد، نافرمانی از فرامین خداوند در عالم انسانی و فرشته‌ای صورت می‌گیرد و در این راستا مسیر نادرستی در هر دو عالم پیموده می‌شود.

تأکید می‌ورزد. بنابر اصل قطعی *Summum bonum* یا «عالی ترین خیر» یا «خیر بین»، خداوند کیهان را با خیر خود سرهار می‌کند.

سفر پیدایش می‌گوید: «آن گاه خداوند به آن چه آفرید نظر افکند وامر آفرینش را از هر لحظه عالی دید» (۳۱:۱). این خیر طبیعی و ذاتی با این باور مسیحی تکمیل می‌شود که بشر خلق شده تا نه تنها در صفات به خداوند شبیه باشد، بلکه ناخودآگاه به سوی درک این و تصویر او شدن را داشته باشد، بلکه خاطر آدمیت خود نیست که این استعداد و تحقق آن سوق داده شود. در سفر پیدایش می‌خوانیم: «انسان را شبیه خود ساختیم تا بر حیوانات زمین و ماهیان دریا و پرنده‌گان آسمان فرمانروایی کند» (۲۶:۱). درنتیجه، بر اساس دیدگاه مسیحیت، آدمی به خاطر آدمیت خود نیست که از استقلال وجودی برخوردار است، بلکه وجود آدمی تنها در سایه‌ی اتحاد با خداوند است که معنامی یابد. افزون بر این، انسان رسالت خطیر و پرمسئولیت خلیفه‌ی الهی را در قبال خلقت دارد که مانع سوءاستفاده و بهره‌کشی او از عالم خلقت می‌شود. انسان بر آن

► زنان در پنجمین موضع در اورشلیم، در وا – دولوروسا (Via dolorosa) (یعنی راه رنج والم) در نمازخانه‌ای به احترام شمعون قبروانی عبادت می‌کنند. او در حمل صلیب سرگین به عیسی کمک کرد.

